

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. An quis privata autoritate possit suam Indulgentiam Deo pro defunctis offerre, ut potest jejunia, disciplinam, &c. Et an saltem Regulares possint applicare Indulgentiam defunctis, stante ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Non desinam tamen hic adnotare Caietanum
in 1. opus. tract. 10. quæst. 1. & tract. 16. quæst. 5. docere
Indulgentias non omnibus animabus existentibus in
Purgatorio valere, sed illis tantum, quæ ut sibi profice-
rent mererentur in vita per pietatem & curam erga
mortuos & Ledesma in 2. 2. p. 4. q. 29. art. 3. timet ne ve-
ra sit hæc Caietani sententia. Sed merito aduersus il-
lam insurgit Acosta ubi supra, Granadus disp. 6. num. 2.
Trullench dub. 10. num. 1. & alij quos citat & sequitur
Tannerus loco citato, quia fundamentum communica-
tionis suffragiorum non est aliquod peculiare meritum
sed solum status gratia. Ergo &c.

RESOL. XXXVI.

An Indulgentiam pro mortuis lucratur existens in pec-
cato mortali?
Item dicendum est de illo, qui sumit Bullam Cruciatæ
pro defuncto, si soluens Bullam sit in peccato mortali?
Ex p. 1. r. 12. Ref. 38.

Respondeo affirmatiue cum Ioanne Prapostro
in 3. p. D. Thom. q. 1. 4. de Indulgentiis, dub. 10.
& Naldo in summa, verb. Indulgentia, n. 7. ubi sic
ait. Indulgentiam pro mortuis consequi potest etiam
in mortali existens, secundum magis receptam opinio-
nem in hoc enim casu non dicitur malus pro alio satisfi-
cere, sed solum facere opus, ob quod Papa satisfactio-
nem Christi & Sanctorum impertitur, tum quia malus
ministerialiter pro alio satisfacere potest, vt elemo-
synam, vel aliud bonum mandato alicuius faciens. Ita
ille, qui citat Nauarum notab. 22. de Indulg. n. 30. qui-
bus adde etiam Fabrum in 4. sentent. de penit. dist. 19.
quæstio. disp. 38. cap. 8. num. 256. Granadum in 3. part.
de Sacram. contr. 12. tract. 5. disp. 6. num. 1. Trullench
in Bulla Cruc. lib. 1. § 6. dub. 4. num. 3. Reginaldum tom. 1.
lib. 7. cap. 10. num. 195. & Laurentium de Portel in du-
bit. Regal. verb. Indulgentia pro Iubilæo, n. 24. ubi sic ait.
Tandem circa indulgentias pro defunctis nota ex To-
leto, quod si quis in peccato mortali quando sumit
Indulgentias pro defunctis faciendo id opus, per quod
illas applicat in peccato mortali, tales Indulgentias
proficiunt defunctis existentibus in Purgatorio. Ratio
est, quia ratio satisfactionis seu pretium pœnarum
non est opus illius, qui est in peccato, sed Indulgentia
est & thesaurus meritorum Christi & Sanctorum.
Hinc autem opus particulare, per quod Indulgentia
applicatur, sit nomine Ecclesiæ, in qua nunquam
deest gratia. Exemplum ponit in eo, qui dat elemosy-
nam, & mittit illam per manus hominis existentis
in peccato mortali, non enim perditur fructus elemo-
synam ex eo quod sit in peccato ille, qui exequitur
opus. Vnde non solum hoc intelligitur de sumente
Bullam Cruciatæ, pro defuncto, si soluens Bullam sit
in peccato mortali, sed etiam de illo, qui dicit certas
orationes iniunctas à Papa pro liberanda vna anima à
Purgatorio, est enim utrobique eadem ratio. Scio ali-
quos DD. tenere oppositum, vt fatetur ipse Toletus.
Est tamen hæc opinio pia, & ratione sufficienti fun-
data. Hæc Portel. Vnde nemo excusatur quando à
Summo Pontifice applicatur aliqua Indulgentia de-
functis per modum suffragij, si illam pro illis non su-
mant; Nam, vt dictum est, & iusti, & peccatores illam
pro defunctis obtinere possunt.

RESOL. XXXVII.

An quis privata autoritate possit suam Indulgentiam
Deo pro defunctis offerre, et potest ieiunia, discipli-
nam, &c.
Tom. I V.

Et an saltem Regulares possint applicare Indulgentiam
defunctis, stante privilegio Leonis X. con-
cesso Minoribus? Ex part. 10. tract. 16. & Misc. 6.
Ref. 12.

§. 1. **D**ubium est nouum, & ad illud affirmatiue
respondet Pater Gobat in *Thesauro Indulg.*
p. 2. c. 21. quæst. 61. num. 466. Tum quia nullum ius di-
uinum, aut Ecclesiasticum vetat eam in praxim redigi,
atque intelliguntur concessa, quæ non sunt ex-
presse prohibita, inquit Glossa in c. 2. de translat. Episc.
vers. Non inueniam. communiter recepta: tum quia
vtiliter practicatur, nam Ioan. 16. generatim promit-
titur: *Si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit
vobis*: tum denique, quia nullum planè inconueniens
apparet in hac precatiuncula: Clementissime Deus,
rogo te, vt illam Indulgentiam plenariam quam cras
in die Portiunculæ comparate studebo, digneris admi-
tere potius pro expiandis mei Patris defuncti pecca-
tis, quam pro meis. Nec obest primo, quod nullus
Auctor Classicus hanc doctrinam tradat; nam et si ma-
teria de Iubilæo, & Indulgentiis à perinultis ita accu-
ratè sit attracta, fatebitur tamen æquus Lector, se
tam in hoc quam in altero tractatu de Iubilæo re-
perisse per multa dubia practica, non parui momenti,
quæ nemo alius proposuit, sicut mihi ipsi per litteras
testatus est doctissimus quidam & libris scriptis no-
tissimus Theologus. Sufficit, modo hæc doctrina sit
vtilis, & non contraria sensui Ecclesiæ, vel Do-
ctorum. Nec obest secundo, quod ex omnium sententia
negarim, validè in defunctos transferri Indul-
gentias, et si Pontifex Romanus eas transferendi
potestatem verbis admodum claris largiatur. Etenim
illa doctrina intelligitur, & intelligenda est de ap-
plicatione infallibili (ex ordinaria Dei lege) effe-
ctum habente, ac fundata in potestate Pastoralis,
seu Clauium, non autem de applicatione fundata
in sola Dei liberali acceptione, & quæ pendeat
etiam ab iis conditionibus, à quibus efficaciam ora-
tionis pendere tradunt Doctores post S. Tho-
mam 2. 2. quæstione 83. Nec obstat Tertio, quod
hinc sequatur posse eodem modo ab vno viuo al-
teri viuo donari suam Indulgentiam. Respondeo
enim id, non videri absurdum, quamvis longè
vtique difficilius, & rariùs Deus admittat pro vi-
uis, quam pro defunctis, quia illi possunt se iu-
uare hi, nequeunt. Vnde respectu viuorum habet
aliquo modo locum illud pronuntiatum iudicium:
Indignus est aliena ope, qui sibi non vult opitu-
lari, cum possit. Hinc pater laudandum esse Ca-
ium, cum dicit: Domine Deus peto, vt omnes
omniùs Indulgentias, quas toto hoc mense possem
in meum vsum conuertere, permittas potius cedere
in subsidium miserabilium animarum, in flammis pur-
gatorij detentarum. Equidem hoc loco aptissimè
dicitur, quod de illis Indulgentiis dubiis quarum oc-
cassione nullum damnum emergit, pronuntiant Do-
ctores: Tantum valeant, quantum possunt, Diceat
Quid, si Deus non admittat, sicut sæpissimè non ad-
mittit, talem donationem, aut applicationem? Res-
pondetur; Tunc Indulgentiarum fructus remanet
penes illum qui donare volebat: etenim ob eius inter-
pretatiuam voluntatem imitatur in eo illud Psalmistæ,
Oratio mea in sinu meo conuertetur; & illud Christi Do-
mini: *Pax vestra reuertetur ad vos*, Matthæi 10. Hucus-
que Pater Gobat.

2. Sed laudo viri amicissimi in animas purgan-
tes pietatem; at eius opinioni adherere non possum,
quia est contra communem, vt obseruat Quintana-
ducias in *Theolog. moral. tom. 1. in Appendice, tract. 1.
dubit. 14. numero 1.* Concessio enim Indulgentiarum
dependet ex voluntate concedentis, atque adeo se
R 3 extendit

Sup. hoc leg.
breuissimam
doctr. vers.
annot. seq.

N
A
E
I
N
I
A
L
I
V
V
I
I

extendit tantum ad eos, pro quibus fit. Ergo nisi concessio se extendat ad defunctos, non poterit pro ipsis applicari. Confirmatur; nam forma concessionis Indulgentiarum pro viuis excludit defunctos, nam fit per modum remissionis, atque adeo absolutignis, quae non habet locum quoad defunctos, cum tantum sint capaces Indulgentiae per modum suffragij, Dies. Possunt viuentes applicare suas satisfactiones pro defunctis: Ergo postquam Pontifex iis concessit Iubilaeum poterunt, postquam acceperunt illud applicare defunctis. Respondetur negando consequentiam: Nam non possunt applicare, nisi prius illud faciant suum: hoc ipso autem, quod suum faciunt, non est amplius applicabile; nam consistit in remissione poenae per modum absolutionis. Remissio autem poenae, postquam est facta, non est applicabilis alteri, quia est ita personalis, ut sit ab ipsa persona inseparabilis. Adde quod Indulgentia non est aliquid opus satisfactorium, quod possit alteri applicari. Dices Secundò: Saltem Regulares poterunt applicare defunctis, stante privilegio Leonis X. concessio minoribus, ut in illorum Compendio, tit. Indulgentia plenaria, §. 7. & in Compend. Fulvianum, tit. Indulgentia pro defunctis, §. 4. Quo privilegio fruuntur omnes habentes communicationem. Respondetur. Neque in virtute dicti privilegij posse applicare, quia non fuit concessum quoad Indulgentias concedendas, sed tantum quoad concessas usque ad illud tempus, ut constat ex tenore privilegij. Unde ex his saepius interrogatus hoc anno Iubilaei 1651. an illud animabus purgatorij potuerunt applicare, respondi negatiue: quod etiam dicendum est de Iubilaeo extraordinario cum regulariter talis facultas non concedatur: imò Pontifex intendit, quod proficit suscipienti, nam ad hunc effectum concedit facultatem absoluedi à reuerentis, ut tollantur impedimenta peccatorum in ordine ad illud consequendum.

Sup. hoc sup. in tr. 1. ex la. ra doct. Ref. 2. §. Nota tamen, à lin. 6. & vers. neque etiam intelligas.

3. Dicendum est itaque nullam Indulgentiam applicari posse pro defunctis, nisi quae à Pontifice pro illis expressè conceditur. Quia cum nullus praeter Pontificem, auctoritatem habeat dispensandi thesaurum meritorum Christi, & Sanctorum; cumque omnis Indulgentia fiat per dispensationem thesauri meritorum Christi, & Sanctorum, nullus pro defunctis Indulgentiam applicare poterit, nisi quam pro iis Pontifex expressè concedit. Possunt quidem, viuentes pro defunctis sua opera, quae pro lucrands Indulgentiis faciunt applicare, ipsas tamen Indulgentias applicare non possunt, nisi id expressè à Pontifice sit concessum; qui nullus priuatus homo habet auctoritatem offerendi merita Christi, & Sanctorum per modum condigni pretij Deo pro liberandis animabus purgantibus, nisi illam expressè habeat à Pontifice, qui solus, posito opere viuentis, sub cuius conditione Indulgentia conceditur defunctis, pretium satisfactionis Christo Deo offert. Et haec omnia docet Pasqualigus in praxi de Iubilaeo, q. 10. num. 2. cum seqq. & Amicus in Curs. Theol. tom. 8. disput. 20. sect. 7. num. 190. Nolo enim de crimine plagiaro ab aliquo accusari, sicut Ego de tali crimine quandam Auctorem modernum recentissimè impressum merito accusare possem, qui passim cum plures Auctores à se nec lectos, nec visos, & integras quaestiones ex meis operibus defumat, raro tamen de me mentionem facit. Recte itaque ut obseruat Christophorus Vvaltherus in tract. Iuridico-Político-Historico, de Statu, & priuileg. Doctor. c. 18. §. 132. Bartolus Iurisconsultorum Coriphaeus sic dixit: ergo de omnibus mentionem facio, ut quod eorum est futuri non arguar, & in eo quod meum est, agnoscat.

RESOL. XXXVIII.

An Indulgentia pro tempore mortis, si non adfit Confessorius, vel saltem Clericus, possit applicari moribundo à quolibet laico?

Et obseruetur posse Indulgentiam moribundo absenti impertiri.

Et cursim additur non solum in articulo mortis, sed etiam extra illud posse absolue, & per se Indulgentiam applicari absentibus. Ex part. 10. tract. 16. & Miss. 6. Ref. 10.

§. 1. **N**ominatim contra me negatiue respondet Pater Gobat in *Thesuro Indulgentiarum*, in part. 2. cap. 34. quest. 92. num. 626. ubi sic ait: Quando in formula Indulgentiae ponitur, Indulgentiam plenariam esse pro articulo mortis impertendam à Confessore, existimat Suarez disp. 55. sect. 6. num. 4. intelligi Confessorem actu, seu illum, qui moribundi confessionem audiuit. Addit tamen, esse etiam probabile, quod quibus, qui in tali articulo absolue potest posse etiam impertiri praedictam Indulgentiam esto ei non confiteatur aeger. Quae postrema doctrina est probabilissima, praetertim cum Nauarr. mor. 30. num. 9. testatur omnes Doctores secum docere, quod in praedicto casu possit deficiente Sacerdote quibus Clericus impertiri Indulgentiam, sicut & absolutionem ab excommunicatione. Quod etiam sentit Diana * resol. 46. citans Valer. & Trullench & addens: Hanc sententiam me consulente, & impellente, ne timeam in praxim deducere non solum Clerici tonsurati, sed etiam Laici si Sacerdos tamen non adfit. Verum hanc sententiam non sine ratione reiciunt Suarez cit. sect. 6. num. 4. Lugo num. 137. tum quia nomine Confessoris, seu Confessarii, non potest villo modo intelligi Laicus, tum quia est contra ius commune, nam ius commune non permittit Laico iurisdictionem spirituales; quae tamen à iure communi exorbitant, nequaquam ad consequentiam sunt trahenda reg. 18. in 6. Ita Gobat.

2. Sed Ego iterum non discedo à sententia affirmatiua contra Gobat, quam nouissimè tenet Thomas Leandrus in *Thesuro Santissimi Rosary*, cap. 12. §. 1. Martinus de San Ioseph in *Mon. Confessor* tom. 1. lib. 1. tract. 7. de Indulgentiis num. 1. sic asserens: Para ganar la Indulgentia en el articulo de la muerte, dice la Bula, que la ha de conceder el Confessor, y que debe ser asistido de Ludouicus à Cruce, disp. 1. c. 8. dub. 14. num. 2. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 9. num. 6. lit. A. y se ha de practicar asse, porque parece le requisito que pide la misma Bula: aunque tengo por bien probable la sententia contraria de Trullench, in *Cruce*, lib. 5. §. 7. cap. 2. dub. 19. num. 6. porque el perdono de la pena, que haze por la Indulgentia, no es absolucion de pecados, ny dependiente forçosamente de Concession: y asse como en el articulo de la muerte puede qualquiera ser absuelto de las censuras por quise Clerigo de prima corona, tambien este le podrà conceder la Indulgentia.] Sic Ioan. Valerius, in *diff. vent. vtriusque fori*, verb. Absolutio different. 3. numero 3. Nauarrus, notab. 32. num. 8. 9. & 10. iudicat probabile Diana part. 5. tract. 12. resol. 46. y auulso huius Clerigo, podrà qualquiera lego conceder esta Indulgentia, ut tradit ex Nauarro, Ioan. Valerius, loco citato, Diana; 1 p. tract. 11. * resol. 106. Huicque Martinus, cui adde Quintanadueñam *Theol. Moral.* tom. 1. Append. tract. 9. dub. 5. n. 5. Patrem Reginaldum in *Praxi*, tom. 1. lib. 7. cap. 13. sect. 5. num. 137. & me citato Leandrum de *Sacrament.* tom. 1. tract. 5. disp. 14. quest. 176. & Machadam de *Perfetti. Confess.* tom. 1. lib.